

4) lex superior lex posterior lex specialis ilkelerinin varlığı hukukun genel geçerliliği ile ilgili bir sorundur (Y) KANUNLARIN ÇELİŞMESİ İLE ALAKALIDIR

-Etkinlik Hukuk Sosyolojisi'nin yaklaşımına uygun düşen kavramdır. **D 2019 FİNAL SORULARI**

-Doğa alanı ve kültür karşıtlığını belirleyen noktalardan biri olarak doğa alanında geçerli olan nedensellik ilkesinin yerini kültürel alanda normatiflik ilkesinin almasını sayarız. Bu ilkesel ayırımdan bihaber insan; doğa olaylarını açıklarken de normatif düşünce biçimini kullanmakta örneğin kıtlık, deprem, ölüm gibi doğa olaylarını insanların norma aykırı davranışının cezası; bereketli hasat, sağlıklı doğan bebekler gibi olayları ise insanların norma uygun davranışlarının ödülü olarak değerlendirir. **D**

-Normatif olgu herhangi bir yapma, duyumsama ya da düşünme biçiminin, toplumsal yaşam içinde bir tür **zorlayıcılık** vasıtasıyla varlık kazandığı, her toplumun zorunlu gerçekliğini oluşturmaktadır. **Y**

-Ortaklaşa tasarımlar toplumsal tasarımların sınırlı bir bölümüdür. **D**

-Hukuki gerçeklikteki toplumdan topluma, zamandan zamana karşımıza çıkan değişimler veya benzerlikler “rastlantı” ya da “kural koyucunun” keyfi iradesinin eseri olarak açıklanabilir. **Y**

-Ensest yasağı Hukuk Antropolojisi'nde ilk kültürel norm olarak kabul edilir. **D**

-Doğa yasası her zaman her yerde yürürlükte olan bir gerçeklik yargısını (yer çekimi gibi) dile getirirken; insan yapımı, yani kültürel olan ise değişken bir değer yargısını dile getirir. Bu ayırım nedeniyledir ki “Kadın doğurur” cinsiyet, “çocuğu kadın besler” toplumsal cinsiyet normunu dile getirir. **D**

-Sistemik Hukuk Sosyolojisi, hukukun biçimsel kaynaklarıyla yani hukukun toplumsal düzenleme işinde varlık kazanmak üzere büründüğü biçimlerle ilgilenir. **D**

-Sosyal olgu kişiye dışsal ve içgüdüsel baskı uygulayan algılama, düşünme, görme, yapma biçimleridir **Y**

-Organik dayanışmalı toplumlarda her bireyin, bir diğerinin fonksiyonuna gereksinimi vardır. Bu nedenle suçluyu öldürmek vs. değil, verilen zararın tazmini öngörülür. **D**

-Kanuncu pozitivistlerin nazarında, Hukuk Sosyolojisi bir Lèse-Majesté (hükümdara karşı yapılan kusur veya suç; hıyanet) cürmüdür. **D**

2021 DÖNEMLİK VİZE

1) Gurvitch toplumsal gerçekliğin hukuk yaratmaya yani hukukun asli kaynağa olmaya elverişli her görümüne normatif oldu adını verir. Buna göre hukukun temel kaynağı toplumsal bağlaşma biçimleri ile bunların gerçekleşme zeminini bulduğu sosyal gruplar ve bu grupların bir çatı altında birleşip kaynaştıkları topyekûn toplum tipleri şeklinde somutlaşan normatif olguların içerisinde bulunur. **D**

2) Gurvitch'e göre pozitif hukuk bilimi sadece bireyli bir topluluğun belirli bir zamanda hukuksal tecrübesi geçerli olan normatif örnek ve sembollerin uyumlu bir sistemini kurabilir. Bu sistemin gayesi ise mahkemelerin işini kolaylaştırmaktır. Fakat hukuk sosyolojisi bütün toplumların ve grupların tecrübelerinin de ki hemen hemen sonsuz çeşitliliği her tecrübe tipinin somut içeriklerini açıklama suretiyle ele alır böylece hukuksal sembollerin açıklanmaktan daha çok örtmüş olduğu gerçekliği bütünüyle ortaya çıkarır **D**

3) Gurvitch'in ayrımsal hukuk sosyolojisi olarak isimlendirdiği makro hukuk sosyolojisinde toplumsal bağlaşma biçimlerinin giderilmesi durumunda grupların karşılık olan hukuk kadroları ile topyekûn toplum tiplerine karşı olan hukuk sistemlerince incelenir. Gurvitch hukuk kadroları arasında devletin oluşturduğu hukuk kadrosunun üstünlük tanıyacak bir şekilde hiyerarşinin korunamayacağını özellikle belirtir. **D**

4) İbnihaldun'a göre cemiyet insanların birbirine muhtaç olması gibi tabi bir zorunluluktan doğduğu halde devlet insana hem cinsinin saldırı ve zulmünden korumak üzere kurulmuş bir müessesedir. **D**

5) İbni Haldun devlet görüşünde tarihçi bir determinizm göze çarpar. **D**

-İbni Haldun'u Toplum Felsefecilerinden ayıran en belirgin nokta toplum ve devleti birbirinden ayırmayı bilmesidir. **D**

-Durkheim'a göre bütünü içinde ortaya çıkan oluşumları, parçaya özgü niteliklerle, karmaşık olanı düzenli olanla, toplumsal olanı bireyle, yaşamsal ve zihinsel olanı bunların kendine özgü kaynaklarıyla açıklamak gerekir. **Y**

-Durkheim'a göre bir eylem suç olduğu için cezalandırılır. **Y**

6) Machevelli hukuk, din örf ve adetlere devletin daha doğrusu prensin gayesine hizmet ettiği derecede önemlidir. İbni Haldun ise bunları devlet ve cemiyet hayatında gerçekten etkin faktörler olarak ele alır. Machevelliye göre devletin menfaati ön plandadır. Diğer faktörler ve ahlak devletin yararına bertaraf edebilir. İbni Haldun ise devlet hayatında ahlakın düzenleyici rolünü kabul eder. **D**

7) Montesquieu hareket noktasını daimi olgular oluşturur. Gözlem ve deneyin onun yönteminin temel taşlarıdır. O toplumsal ve hukuki olguları tıpkı ki doğa olayları gibi gözlemlemiş türlerini saklayarak sınıflamış ve böyle oluşların sebeplerin tarihine çalışmıştır. **D**

8) Montesquieu sosyal sözleşmecilerin çağında yaşamış bir doğal hukukçudur. **D**

-Montesquieu, genel ruhtan bahsederken doğal, sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel etkenleri sayar. **D**

9) Örf adet hukuku yaşayan hukukun devlet altı hukukun bir parçasıdır. **Y** (devlet altı değil devletin benimsediği, devlet referansı olmasa örf adet hukuku değil örf adet kurulu olurdu.

2021 YILLIK VİZE SORULARI

1) Örf adet hukuku, spontane hukuk kuralları da yaşayan hukukun bir parçasıdır. **Y**

2) Hukuki gerçeklikteki toplumdan topluma, zamandan zamana karşımıza çıkan değişimler ve benzerlikler 'rastlantı' ya da 'kural koyucunun' keyfi iradesinin eseri olarak açıklanabilir. **Y**

3) Sosyolojinin doğa bilimleri modellerini benimsemesi ve doğa bilimlerinin keşfedip doğruluğunu onayladığı evrensel yasaların işleyiş şeklinin benzerinin sosyolojiye uygulanması, bilim kavramının **genel geçer** unsurları karşısında bir zorunluluktur. **Y**

4) Sosyoloji ile sizin benim sahip olduğumuz günlük yaşama ilişkin 'ham' bilgi olarak tanımlanabilen sağduyu arasında ortak konuları olan insan deneyimini ele alma yöntemi bakımından fark yoktur. **Y**

5) Bilgi, özenenin amaçsız ve rastlantısal yöntemi sonucunda özne ile nesne arasında kurulan ilişkinin ürünüdür. **Y**

6) Sistemik hukuk sosyolojisinin konusu hukukun gerçek kaynağıdır. **D**

7) Sosyolojinin doğa bilimleri modellerini benimsemesi ve doğa bilimlerinin keşfedip doğruluğunu onayladığı evrensel yasaların işleyiş şeklinin benzerinin sosyolojiye uygulanması, bilim kavramının **çelişmezlik** unsurları karşısında bir zorunluluktur. **Y**

8) Sosyal kontrol araçlarının ortak yönü amaçlarıdır. **Y**

9) Etkinlik hukuk sosyolojisinin yaklaşımına uygun düşen kavramdır. **D**

10) Sosyal olgu kişiye dışsal ve içgüdüsel baskı uygulayan algılama, düşünme, görme, yağma biçimleridir **Y**

3) sosyoloji ile sizin benim sahip olduğumuz günlük yaşama ilişkin ham bilgi olarak tanımlanabilen sağduyu arasında ortak konuları olan insan deneyimine el alma yöntemleri bakımından fark yoktur **(Y) SOSYOLOJİ BİLİMSEL YÖNTEMİ KULLANIR**

5) sosyolojinin doğa bilimleri modellerini benimsemesi ve doğa bilimlerinin keşfedip doğruluğunu onayladığı evrensel yasaların işleyiş şeklinin benzerinin sosyolojiye uygulanması bilim kavramının çelişmezlik unsurları karşısında bir zorunluluktur **(Y) DOĞA BİLİMLERİNİN YASALARINI BENİMSEMEZ**

-Hukukun zorlayıcılığı ve yaptırımı aracılığıyla tanımlanması, sağlığın hastalık aracılığıyla tanımlanmasına benzetilir. **D**

-Bilgi, öznenin amaçsız ve rastlantısal yönelimi sonucunda özne ile nesne arasında kurulan ilişkinin ürünüdür. **Y**

-Hukuk sosyolojisi, her şeyden önce belli bir yerde ve zamanda yürürlükte bulunan kuralları birer dogma olarak ele alır, mantık ve muhakeme aracılığıyla her birini teker teker inceler, açıklar, yorumlar, birbirleriyle olan ilişkilerini bağlantılarını ortaya koyar, boşlukları belirleyip doldurur. **Y**

-Hukukçu, fildişi kulesinden, gerçeklik zeminine inecek, bütün ömrünce öğrendiği öğrettiği ve kısmen bizzat inşâ ettiği hukuk kurallarının beşerî ilişkiler içindeki oluşumunu inceleyecek, hatta bu gerçeklik âleminde fiilen uygulama alanı bulan ve kendine has bir sosyal teminatı olan daha başka normlar, şeklî kaynakların dışında teşekkül eden ve yürürlük şansını toplumun kendisine olan ih tiyacından alan birtakım «hukuka benzer» normları da görüp tanıyacaktır. **D**

-Biyoloji bilimi olmadan da çiçekler açar, hayvanlar yaşar. Psikoloji bilimi olmadan da insanlar depresyona girer, âşık olur. Hukuk bilimi olmadan da insanlar evlenir, sözleşme yapar, ölür, miras bırakırlar ama hukuk olmaksızın bir arada yaşayamazlar. **D**